

Sygn. akt V ACa 522/15

V ACz 503/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maryla Domel-Jasińska
Sędziowie:	SA Włodzimierz Gawrylczyk (spr.) SO del. Anna Daniszewska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Justyna Stankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko(...)spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego

przeciwko J. D.

o wydanie

na skutek apelacji powoda J. D.

i na skutek zażalenia pozwanego – powoda wzajemnego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 25 marca 2015 r. sygn. akt I C 44/15

I. oddala apelację;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 (trzecim) w ten sposób, że zasądza od powoda– pozwanego wzajemnego J. D. na rzecz pozwanego – powoda wzajemnego (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem kosztów postępowania z powództwa głównego oraz kwotę 850 (osiemset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania z powództwa wzajemnego;

III. zasądza od powoda – pozwanego wzajemnego na rzecz pozwanego – powoda wzajemnego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Na oryginale właściwe podpisy.

V ACa 522/15

V ACz 503/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 25 marca 2015 r. oddalił powództwo główne J. D. przeciwko (...) spółce z o.o. w B. o zapłatę i uwzględnił powództwo wzajemne o wydanie, nakazując pozwanemu wzajemnemu, aby wydał powodowi wzajemnemu (...) marki R. (...). (...) o numerze rejestracyjnym (...), jednocześnie Sąd orzekł że nie obciąża powoda – pozwanego wzajemnego kosztami procesu.

Zasadnicze motywy wyroku są następujące:

Powód J. D. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 174.874,80 zł z ustawowymi odsetkami od 12 października 2010 r. i kosztami procesu. W podstawie faktycznej powództwa podał, że łączyła go z pozwanym umowa o naprawę powyższej (...) pozwanego, wykonał to zobowiązanie, a pozwany nie wypłacił należnego wynagrodzenia.

Sąd uwzględnił powództwo nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym. Pozwany złożył sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu. Jednocześnie złożył pozew wzajemny o wydanie tej (...). Przyznał, że w 2006 r. strony zawarły umowę o dzieło, tj. o naprawę (...), powód dopiero w 2010 r. zaczął sygnalizować, że ukończył naprawę, ale mimo wezwania do wykazania naprawy i do przedstawienia dokumentów Urzędu Dozoru Technicznego potwierdzających dopuszczenie (...) do korzystania, tego nie uczynił, potem pozwany wezwał do wykonania naprawy, czego powód nie uczynił, tylko bezpodstawnie wezwał do zapłaty wynagrodzenia, przesyłając fakturę na kwotę dochodzoną pozvem. Pozwany podniósł też zarzut przedawnienia roszczenia w dniu 12 października 2013 r., twierdził że ponosi straty wskutek korzystania z innej (...)

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwany w październiku 2006 r. zlecił powodowi J. D. naprawę powyższej (...) – (...), jednocześnie wydał ją powodowi, w marcu 2007 r. wystawił zamówienie na tę usługę, powód w oświadczeniu złożonym w 2008 r. zobowiązał się do zakończenia naprawy i do oddania sprawnego pojazdu do dnia 15 kwietnia 2008 r. Powód nie rozpoczął naprawy (...), nie dokonał naprawy w wyznaczonym terminie i nie wydał jej pozwanemu. Pozwany wzywał powoda do rozpoczęcia naprawy, następnie pismami z 28 maja i 24 czerwca 2008 r. wezwał go do zakończenia naprawy i dokonania badań technicznych, wskazując że powód będzie zobowiązany do wynagrodzenia szkody wskutek niewykonania zobowiązania, co powodowało brak możliwości rozładunku (...). Pismem z 15 września 2010 r. pozwany ponownie wezwał powoda do zakończenia remontu (...), uzależniając zapłatę od zakończenia prac. Pismem z 15 października 2010 r. poinformował powoda, że oczekuje na wydanie (...) i że po jej odbiorze dokona weryfikacji złożonego przez powoda kosztorysu, przy czym oczekuje na złożenie kopii faktur na zakup części i materiałów. Powód nie przedłożył żadnych faktur, które wskazywałyby na zakup części do (...). W dniu 4 października 2010 r. wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 174.874,80 zł za naprawę (...). Nigdy nie zawiadomił pisemnie pozwanego o możliwości jej odbioru. Pozwany pismem z 23 listopada 2010 r. złożył powodowi oświadczenie o odstąpieniu od umowy. W 2011 r. wniósł przeciwko niemu osobny pozew o zapłatę kwoty 32.000 zł tytułem odszkodowania wobec niewykonania umowy. Powództwo to zostało uwzględnione.

Sąd ustalił ten stan faktyczny na podstawie dokumentów, zeznań świadków i przesłuchania stron. Dokumenty uznał za wiarygodne, odmówił wiarygodności zeznaniom świadka M. D., jakoby powód kilkakrotnie wzywał pozwanego do odbioru (...), nie dał też wiary zeznaniom świadka J. L., który twierdził że(...)była sprawna przed 2010 r., że powód oczekiwał na jej odbiór przez M. M. (1) i w tym celu wprowadził ją przed warsztat. Sąd odmówił wiarygodności

zeznaniom powoda, bo były niejasne, niespójne, zawierały błędy logiczne i nie znajdowały potwierdzenia w zebranych wiarygodnym materiale dowodowym. Zeznania złożone za pozwanego przez M. M. (2) (Sąd błędnie podał: D.) Sąd uznał za wiarygodne.

Za podstawę prawną powództwa głównego Sąd przyjął art. 642 k.c. Stwierdził, że zgodnie z tym przepisem w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie z chwilą oddania dzieła, na powodzie spoczywał ciężar wykazania, że zgłoszone roszczenie mu przysługuje (art. 6 k.c.). Zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstawy do ustalenia, że powód naprawił (...) i że wobec tego jego roszczenie jest zasadne. Sam fakt wystawienia faktury nie jest dowodem naprawy (...). Powód nie wykazał, że dokonane zostało jej badanie techniczne. Gdyby nawet uznać za wiarygodne zeznanie powoda, że dokonał naprawy w 2007 r., to jego roszczenie jest przedawnione po upływie 2 lat, licząc od 31 grudnia 2007 r. (art. 646 k.c.). Gdyby przyjąć, że oświadczeniem z 2008 r. termin naprawy został przedłużony do 15 kwietnia 2008 r., to roszczenie o zapłatę uległo przedawnieniu z dniem 15 kwietnia 2010 r. Podobnie rzecz ma się z datą wystawienia faktury VAT nr (...) z 4 października 2010 r. Dlatego Sąd Okręgowy oddalił powództwo o zapłatę, wskazując jako podstawę tego orzeczenia także art. 636 § 1 k.c.

Oceniając powództwo wzajemne na podstawie art. 222 § 1 k.c., Sąd Okręgowy uznał, że jest ono zasadne, bo powód wzajemny jest właścicielem (...), wydał ją pozwanemu wzajemnemu, a ten jej nie zwrócił, posiada ją i nie wykazał, że przysługuje mu prawo władania rzeczą.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd nie obciążył nimi powoda – pozwanego wzajemnego na podstawie art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę jego trudną sytuację majątkową i rodzinną, które legły u podstaw zwolnienia go od kosztów sądowych.

Powód J. D. złożył apelację, a pozwany – powód wzajemny złożył zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Powód wskazał, że skarży wyrok w całości. Wnosił o zmianę wyroku i uwzględnienie jego powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Zarzucił:

1/ naruszenie art. 65 k.c. i art. 353¹ k.c. przez błędną wykładnię umowy przez uznanie, że powód musiał wykonać badania techniczne pojazdu;

2/ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną ocenę zebranych dowodów, odmowę wiarygodności jego zeznań oraz zeznań świadków M. D. i J. L.;

3/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranych dowodów polegającą na ustaleniu, że powód nie wzywał pozwanego do odbioru (...) i że (...) nie była sprawna w dacie wystawienia faktury;

4/ naruszenie art. 5 k.c. przez błędną jego wykładnię wskutek uznania za skuteczny zarzutu przedawnienia roszczenia.

Zdaniem skarżącego nie miał on obowiązku oddania (...) celem zbadania do Urzędu Dozoru Technicznego, (...) była naprawiona przed 2010 r., a pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy po wystawieniu mu faktury za naprawę. Wskazał, że jest (...), (...), więc te okoliczności przemawiają za tym, by na podstawie art. 5 k.c. Sąd nie uwzględnił zarzutu przedawnienia roszczenia, a niezależnie od tego toczyło się między stronami postępowanie sądowe dotyczące zawarcia ugody, które przerwało bieg przedawnienia roszczenia.

Pozwany – powód wzajemny wnosil w zażaleniu o zmianę orzeczenia o kosztach procesu przez ich zasądzenie w kwocie 4.200 zł oraz wnosil o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Zarzucił:

1/ naruszenie art. 102 k.p.c. przez błędne zastosowanie;

2/ naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu przez ich niezastosowanie.

Pozwany wskazał, że powód ma prawo do renty brutto w wysokości 5.814,30 zł, które jest zmniejszone o kwotę 752,05 zł z tytułu zaległości podatkowych, powinien liczyć się z obowiązkiem ponoszenia kosztów procesu, został zwolniony od kosztów sądowych, więc zaoszczędził wydatków z ich tytułu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na rozprawie apelacyjnej powód sprecyzował zakres zaskarżenia apelacją, podając że złożył ją tylko w odniesieniu do wyroku oddalającego jego powództwa.

Apelacja powoda jest bezpodstawna, zasadne jest natomiast zażalenie pozwanego.

Sąd Okręgowy nie dopuścił się zarzucanych przez powoda naruszeń prawa procesowego i materialnego. Dokonane przezeń ustalenia faktyczne znajdują oparcie w zebranych, prawidłowo ocenionych, materiale dowodowym.

Powód nie wskazał w apelacji, dlaczego niewłaściwa jest ocena zeznań świadków M. D. i J. L. oraz jego zeznań, jakie okoliczności miałyby przemawiać za odmienną ich oceną, korzystną dla powoda. Tymczasem Sąd Okręgowy jasno, logicznie i w zgodności z innymi dowodami podał w uzasadnieniu wyroku dlaczego uznał ich zeznania za częściowo niewiarygodne. Powód w żadnej mierze nie podważył tej oceny.

Jeśli chodzi o kwestię wykonania badań technicznych pojazdu, to sporne jest, czy powód miał przedstawić pojazd do badania. Umowa ma formę pisemną tylko w części, w której pozwany złożył powodowi zamówienie(...)z 6 marca 2007 r., którego przedmiotem jest „Naprawa (...) na samochodzie R. Nr rej. (...). Doprowadzenie do sprawności technicznej (...)” (k. 4). Z tego zamówienia wynika, że wynagrodzenie miało być ustalone według kosztorysu powykonawczego. Z okoliczności wynika, że pozostałe uzgodnienia miały inną formę.

Powód przyznał na rozprawie apelacyjnej, że jego obowiązkiem było uzyskanie ze stacji diagnostycznej potwierdzenia sprawności pojazdu i że otrzymał na ten cel od pozwanego odpowiednią kwotę pieniędzy. Natomiast przed Sądem pierwszej instancji zeznał, że nie miał obowiązku przedstawienia (...) do przeglądu technicznego, a pojechał na badania techniczne, żeby sprawdzić, czy dobrze wykonał swoją pracę (k. 93). Wprawdzie powód twierdził, że przedstawił pojazd do badania technicznego w C. w 2007 r. i uzyskał potwierdzenie sprawności pojazdu, ale tego twierdzenia nie udowodnił. Jednocześnie wynikające z tego oświadczenia twierdzenie o wykonaniu naprawy w tamtym czasie pozostaje w sprzeczności z jego pisemnym oświadczeniem z dnia 12 marca 2008 r., że zobowiązuje się zakończyć remont i oddać pozwanemu sprawny pojazd do dnia 15 kwietnia 2008r. (k. 51). Pozwany w pismach do powoda z 28 maja 2008 r. (k. 52) i z 24 czerwca 2008 r. (k. 53) żądał, by pojazd miał „badania dozorowe i przegląd techniczny”, a powód wówczas temu nie zaprzeczał, więc należy uznać, iż umowa obejmowała te obowiązki powoda, bo dopiero badanie techniczne pojazdu i badanie przez Urząd Dozoru Technicznego potwierdzają sprawność pojazdu, co jest logiczne. Pozwany w piśmie z 15 września 2010 r. do powoda zarzucił, że powód pobrał pieniądze na załatwienie formalności i mimo to nie wywiązał się z umowy (k. 55). Powód temu nie zaprzeczył. Niemniej, skoro powód nie udowodnił, że naprawił ładowarkę, kwestia nieprzedstawienia jej Urzędowi Dozoru Technicznego w celu przeglądu i dopuszczenia do użytkowania nie ma istotnego znaczenia. Nieistotny jest też odnoszący się do niej zarzut naruszenia art. 65 k.c. i art. 353¹ k.c.

Twierdzenia powoda o wzywaniu pozwanego do odbioru (...) w 2007 r. lub w 2008 r. są sprzeczne z innymi wiarygodnymi dowodami. Pozwany w pismach do niego z 28 maja 2008 r. (k. 52), z 24 czerwca 2008 r. (k. 53) i z 27 listopada 2008 r. (k. 54) wzywał do zakończenia remontu. Pozwany także w piśmie z 15 września 2010 r. wezwał go do zakończenia remontu i dostarczenia (...) do jego bazy (k. 55), ale powód nie dostarczył jej pozwanemu i nie wykazał, że (...) naprawił. Obowiązkiem powoda było więc zawiadomienie pozwanego o zakończeniu remontu, ale

powód nie przedłożył na tę okoliczność żadnego pisma, zaś zeznania jego i wskazanych wyżej świadków, jakoby wzywał pozwanego do odbioru (...) po naprawie, nie są wiarygodne.

Skoro powód twierdził, że naprawił ładowarkę już w 2007 r. czy w 2008 r., to niewątpliwie jego roszczenie o zapłatę za naprawę jest przedawnione, co dokładnie wyjaśnił Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego wyroku. Bezpodstawny jest zarzut powoda, że bieg terminu przedawnienia został przerwany wskutek zawezwania do próby ugodowej, bo ze złożonego do akt tej sprawy odpisu protokołu ze sprawy sygn. (...) wynika, że wnioskodawcą był pozwany, który żądał zapłaty odszkodowania w związku z niewykonaniem naprawy (...) w uzgodnionym terminie (k. 8), fakt ten wynika także ze złożonego przez pozwanego w tej sprawie sprzeciwu od nakazu zapłaty (k. 45). Podane w apelacji argumenty nie dają podstawy do zastosowania art. 5 k.c., bo nie wskazują, jakie mają znaczenie dla zbyt późnego wystąpienia z pozwem. Tak więc powód nie wykazał zasadności roszczenia, a ponadto roszczenie – według wskazywanego przez niego stanu faktycznego sprawy – jest przedawnione, więc słusznie Sąd Okręgowy oddalił jego powództwo.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.700 zł zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

W ocenie Sądu Apelacyjnego wskazane przez Sąd Okręgowy motywy nieobciążenia powoda – pozwanego wzajemnego kosztami procesu są nieprzekonujące. Zasadą wynikającą z art. 98 k.p.c. jest, że strona przegrywająca spór obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pozwany wygrał spór w postępowaniu z powództwa głównego i jako powód wzajemny wygrał spór w postępowaniu z powództwa wzajemnego, złożył też wniosek o zasądzenie kosztów postępowania. Powód – pozwany wzajemny nawet nie wnosił, aby na wypadek przegrania procesu Sąd nie obciążał go kosztami procesu. Okoliczności, które legły u podstaw zwolnienia powoda – pozwanego wzajemnego od kosztów sądowych, nie są same przez się wystarczające do nieobciążania go kosztami procesu. Powód – pozwany wzajemny oświadczył na rozprawie apelacyjnej, że nadal prowadzi działalność gospodarczą oraz że otrzymuje świadczenie rentowe w wysokości 3.008 zł netto. W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny uznał, że pozwany słusznie zarzucił naruszenie przepisów postępowania przez niezasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Pozwanemu należy się w postępowaniu z powództwa głównego zwrot wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w kwocie 3.600 zł i zwrot opłaty sądowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, zaś w postępowaniu z powództwa wzajemnego zwrot opłaty sądowej od pozwu wzajemnego w kwocie 250 zł i zwrot wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w kwocie 600 zł zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 6 pkt 3 i 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny uwzględnił zażalenie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz zasądził od powoda – pozwanego wzajemnego na rzecz pozwanego – powoda wzajemnego koszty procesu za pierwszą instancję oraz na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i na podstawie § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 3 powyższego rozporządzenia zasądził koszty postępowania zażaleniowego w kwocie 300 zł.